

Inhoud

Dit boek is voor jou | **7**

1. Je bent wat je doet | **13**
 2. OK. Je bent tot geloof gekomen, en nu? | **20**
 3. Hoe je groeit | **25**
 4. Alles begint met een gedachte | **33**
 5. Geest, ziel en lichaam | **37**
 6. Radicaal anders | **52**
 7. Oordelen en waarnemen | **69**
 8. Vergeven of jezelf handhaven? | **88**
 9. Loslaten & overgeven | **102**
 10. Accepteren of aanvaarden | **117**
 11. De liefde | **127**
 12. Vreugde of plezier | **142**
 13. Kwetsbaarheid of kracht | **155**
 14. Geluk of gelijk | **169**
 15. Onafhankelijk of afhankelijk | **185**
 16. Echt leven! | **200**
- Appendix: Het doorbreken van oude en
het aanleren van nieuwe gedachtepatronen | **221**

Over de auteurs

Martijn van der Veer is getrouwd met Jeanne-Marij en vader van Bent en Sverre. Naast ondernemer is hij schrijver en spreker bij de community DagelijkseBroodkruimels.

Karel van Holten is eigenaar van HP Business Consultancy BV en werkzaam als managementcoach en bedrijfskundig adviseur, waarbij hij mensen en organisaties helpt weer hun 'reden van bestaan' te vinden. Als voorganger was hij van 1995 tot 2010 betrokken bij een CAMA-gemeente. Nog steeds geeft hij bijbelstudies rondom het thema 'persoonlijke ontwikkeling' en spreekt hij in diverse gemeenten.

Dit boek is voor JOU

Oké.

Daar gaan we.

De eerste woorden van het eerste boek dat ik schrijf¹. Hier staan ze dan. Ik heb er best lang over nagedacht en eerlijk is eerlijk:

Ik vind ze best goed staan zo. ;-)

Dit boek is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Karel en mij, Martijn². Karel en *ons* eigenlijk. *Ons* in de zin van DagelijkseBroodkrumels. Al jaren spreken wij elkaar over de onderwerpen die in dit boek aan bod komen. Onderwerpen die hun oorsprong vinden in het gedachtegoed van Karel, waar hij al jaren uit werkt en onderwijst. Ik, Martijn, heb in dit boek geprobeerd woorden te geven aan wat Karel met ons deelde. Hij heeft ons op zijn beurt geholpen in onze groei als persoon, maar zeker ook in onze weg achter Jezus aan.

En gezamenlijk zijn we leerlingen van Hem.
Apprentices.³

1 Niet het eerste boek waarin ik schrijf. ;-). Ik schrijf in ieder boek dat ik lees, soms hele verhalen. Maar even serieus: eerder schreven Bram (broer, vriend en compagnon) en ik samen ons journal, droeg ik bij aan ons DagBoek én schreef ik een stukje in de DagelijkseBroodkrumels Bijbel. O ja, en ik ben auteur van het maandabonnement OERBROOD – De Brief, waar dit boek op gebaseerd is. Een aanrader natuurlijk! dagelijksebroodkrumels.nl/oerbrood

2 Karel is jaren voorganger geweest van een gemeente die in die periode een grote groei doormaakte. Tegenwoordig gaat hij voor in veel verschillende kerken en helpt hij met zijn bedrijf, HP Consultants, particulieren en bedrijven die op persoonlijk vlak of businesswise vastlopen.

3 Leerlingen dus, maar dan op z'n Engels.

Vanuit die wetenschap *aanvaarden* we elkaar zoals we zijn. Met onze mooie kanten én onze rafelige randjes. In de aanloop naar deze uitgave werd dat op een prachtige manier duidelijk, hoewel Karel en ik het op dat moment *zeker niet* als prachtig ervoeren.

We hebben schurende gesprekken gehad doordat we allebei een ander idee hadden bij dit boek. Ik ben tekortgeschoten in mijn communicatie hierover, waardoor een pijnlijk misverstand ontstond rondom het auteurschap.

Die gebrekkige communicatie is een van mijn rafelige randjes.
Een van de vele helaas ...

De reactie van Karel daarop heeft mij veel pijn gedaan. Ik heb een deuk opgelopen die misschien wel groter is dan ik toe wil geven; omdat ik zo graag verder wil zijn in mijn groeiproces dan ik in werkelijkheid ben.

Ten diepste is het conflict tussen Karel en mij een bevestiging dat de thematiek van het boek extreem relevant is. We hebben in dit proces beiden een innerlijke strijd ervaren die ons bewust maakte van het gevecht met onze natuurlijke neigingen. In onszelf én in de ander.

Het gevecht waar ieder kind van God zich op een bepaald niveau bewust van is.

Het is een thematiek van jou als leerling van Jezus.⁴

Dat gevecht met zondige neigingen is de strijd met wat ik in dit boek je 'ego'⁵ noem, waarmee iedereen die door genade in Christus een kind van God is, te maken heeft, zolang je nog in je sterfelijke lichaam

4 Lees Romeinen 7 (en doe 8 er dan maar gelijk achteraan, voor de balans ...)

5 In de grondtekst van het Nieuwe Testament betekent ego 'ik' en is niet per definitie verbonden aan de gevallen, natuurlijke mens. Zie bijvoorbeeld de Ik-ben-uitspraken van de Here Jezus in het Evangelie van Johannes en Galaten 4:12, waar Paulus de gelovigen aanspoort: 'Wees zoals ik (ego).'

bent. We zullen het ego ook omschrijven met 'je onechte ik', met de achterliggende gedachte dat de gevallen mens niet de mens is zoals God hem oorspronkelijk, dus *echt* bedoeld heeft en dat satan de mens tot surrogaat heeft verleid, *onecht*. Ik ga gaandeweg door de hoofdstukken dieper in op dit gegeven.

Maar ondanks de pijnlijke manifestatie van het ego waarover ik sprak heb je *OERBROOD - Het Boek* (de werknaam die ik er al die tijd aan gaf) nu toch in handen.

Karels twijfel aan mijn bedoelingen zal in de loop van de tijd verdwijnen. Mijn vertrouwen in hem zal herstellen. De relatie zal er alleen maar puurder door worden. Échter. We hebben namelijk niet alleen elkaars mooie buitenkant gezien, maar ons ook gesneden aan de kartels van elkaars karakter.

Tot zover óns proces.

Nu verder met jou. ;-)

Maar voordat je dit boek gaat lezen, moet me toch eerst wat van het hart: als je het boek leest zonder dat je ons kent, kunnen de woorden die erin staan een eigen leven gaan leiden.

Je kunt ze veroordelend vinden.

Betweterig.

Arrogant.

Vergeef ons dat.

Bedenk dan steeds dat ze niet zo zijn bedoeld.

Lees het boek biddend.

We schreven dit boek namelijk uit grote liefde voor de kerk. Sterker nog, we geloven dat de liefde van Christus ons drijft om dit boek te schrijven, omdat we ervan overtuigd zijn dat Hij, Jezus, voor álle mensen is gestorven.

Daardoor zijn alle mensen gestorven. Ik hoop dat je dit pakt. Het is een immense en bizarre realiteit.

Hij is voor alle mensen gestorven
zodat iedereen die leeft
niet langer voor zichzelf zou leven
maar voor Hem
die voor iedereen die leeft
gestorven is.

... en is opgewekt.⁶

Dat dus.

Dat begrip *kerk* moet ik even toelichten. Het is niet zo dat we grote liefde hebben voor de stenen of stalen gebouwen waarin wij gewend zijn samen te komen. Niet dat we er een hekel aan hebben, maar zeg nou zelf, dat gebouw heeft echt helemaal niets met de kerk te maken.

Het gebouw faciliteert de kerk, zodat de kerk een plek heeft waar het (bij ons) op zondag *droog kan zitten* en in meer of mindere mate kan genieten van hetgeen er voor in de zaal te zien en/of te horen is.

Ja toch?

Want de kerk,

Dat. Ben. Jij.

Een klein stukje weliswaar, maar je bent het.
Jij bent een deel van het grote geheel.

Een lid van het lichaam van Christus.⁷

⁶ 2 Korintiërs 5:14-15

⁷ Efeziërs 5:30

Dat heeft dus niks met muren, kerkbanken, klapstoeltjes, kansels, podia, doopbaden of doopvonten te maken.

Omarm dit.

Het is namelijk vrij cruciaal.

Jij bent de kerk en dat is prachtig.

Een openbaring misschien zelfs.

Een *eyeopener*.

Daar staat dit boek vol van.

Veel van die *eyeopeners* zijn schurend en daarmee kom ik terug op waar ik mee begon. Ik hoop dat je dit boek biddend leest. Biddend om inzicht in de onderwerpen die aangesneden worden. In wat het jou te zeggen heeft. In wat jij ermee moet. Of niet. Dat kan natuurlijk ook.

Op die manier hebben we het boek ook geschreven.

Biddend om openbaring.

Omdat er diep in ons een boodschap omhoog borrelt waarvan we geloven dat die met jou gedeeld moet worden. Niet omdat wij het allemaal zo goed weten. Of omdat wij beter zijn dan jij.

Alsjeblieft.

Maar juist omdat we zoveel van je houden, als lid van hetzelfde lichaam. Omdat we geloven dat er oneindig veel onnodig lijden is onder christenen wereldwijd. We hebben het niet over vervolging van onze broers en zussen. We hebben het over lijden dat we onszelf aandoen omdat we gevangen zitten in de herrie van ons eigen hoofd.

Dit boek doet een boekje open over die herrie.
Over die denkbeelden.
Over aannames.

Over jou.

We lopen misschien te hard van stapel, maar zoals je merkt is OERBROOD, zowel dit boek als het groeiprogramma waaraan het zijn naam ontleent, ontstaan vanuit pijn.

De pijn van de schone schijn.

En de wetenschap dat die pijn je kapot maakt.

En dat dat niet hoeft.

OERBROOD is niet geschreven als een lekker-weglees-boek, hoewel het best lekker wegleest. ;-) Het is geschreven om jou te helpen in je keuze voor een leven zonder schijn. Daar is meer voor nodig dan het simpelweg regelmatig bezoeken van een kerkdienst of het aangesloten zijn bij een gemeente. Gebrek aan echtheid heeft een verwoestend effect: het maakt relaties kapot, het perst je in een keurslijf en het ontnemt je de vreugde in het leven.

We hopen dat OERBROOD je hiervan bewustmaakt en je helpt te groeien in geloof én als persoon, waardoor jij een leven leeft dat geloof handen en voeten geeft.

Een leven dat Jezus bekendmaakt.

Een Écht Leven.

1. Je bent wat je doet

Het meest fascinerend vond ik hun gezichten. Verveeld voor zich uit starend, strak in de plooi óf, als een soort keuringsdienst van waarde, iedere voorbijganger beoordelend op zijn of haar uiterlijk. Fascinerend, al verbaasde het me niet. Tot voor kort was ik één van hen.

Kerkgangers.

Maar nu was alles anders. Nu zag ik mijn eigen gedrag zich als een toneelstuk voor mijn ogen afspelen, met mijn medekerkgangers in de hoofdrol. Ieder voor zich een ander facet van mijn gedrag uitbeeldend. Iedere kerkganger zijn eigen rol in het schouwspel van mijn doen en denken.

Nu mijn ogen open waren gegaan voor mijn eigen gedrag, besepte ik des te meer dat ik me niet beter hoefde te voelen dan de mensen om me heen. Kerkgang was voor mij niet meer geweest dan een gewoonte. Iets waarvan ik het gevoel had dat het zo hoorde. Dankzij mijn oprechte, christelijke opvoeding schoof ik wekelijks de bank in. Een schuldbesef dat diep in mijn brein was geworteld, verhinderde keer op keer mijn voorgenomen spijbelacties.

Vervolgens zat ik daar.

Met mijn verveelde, uitgestreken of keurende blik.

Een willekeurige combinatie van die drie behoorde ook tot de mogelijkheden.

Wat ik op dat moment om me heen zag, was wat ik zélf deed.

Dat besef vond ik aangrijpend en het gaf me het gevoel dat mijn keel werd dichtgeknepen. Het ergste vond ik nog dat wat ik waarnam inderdaad een toneelstuk was. Zo nep als wat.

Ik zag twee mannen met elkaar praten en hoorde de één, terwijl hij zich al half omdraaide, tegen de andere man zeggen dat hij voor hem zou bidden. Ik walgde ervan omdat ik het mezelf direct honderden keren hoorde zeggen. In hoeveel van die gevallen had ik het ook echt gedaan? Hoe vaak had ik het niet gezegd om maar een eind aan een ongemakkelijk gesprek te maken?

Een jong gezin liep langs me heen en door de geforceerde glimlachen van de man en de vrouw heen, zag ik hun pijn. De pijn van de schone schijn. Als de buitenkant maar klopt. Maar er klopt natuurlijk geen hout van. Ik prikte erdoorheen omdat ik die vader was die deze situatie al zo vaak had veroorzaakt in mijn eigen gezin: rustig glimlachend de kerk in met een inwendige orkaan vanwege de woorden die mijn vrouw en ik hadden voor we thuis de deur uitgingen.

Zo kan ik nog wel even doorgaan tot iedere rol, iedere jas die ik aantrok de revue heeft gepasseerd. Want net als jij, ben ook ik niet perfect. Net als jij, heb ook ik last van al die stigma's die op kerkmensen van toepassing zijn. Van het ophouden van schone schijn tot de veroordeling richting andersdenkenden, van de macht der gewoonte tot de bewuste berusting.

Het fascineerde me. Het greep me bij de keel.

Hoe kon het zo zijn dat de liefde van God voor ieder van deze mensen persoonlijk, hen zo koud leek te laten? Hoe kon het zo zijn dat kinderen van God vervielen in een patroon van menselijke gewoontes en tradities?

Waar was de passie? Waar was de openheid over de troep diep vanbinnen? Waar was het verlangen in hun ogen? Waar waren de verhalen van de dingen die God in hun leven bewerkstelligd had? Waarom

was de atmosfeer in de kerk niet zwanger van Gods aanwezigheid? Waarom gingen we niet huggend, schouder kloppend, huilend of lachend de kerk binnen, ons intens verheugend op een feestelijke ontmoeting met God, met Jezus, met de Geest, met elkaar? Waarom gedroegen we ons sowieso op zondag anders dan op alle andere dagen?

Als ik naar mezelf kijk trok ik op zondag een jas aan die op maandag weer gewoon aan de kapstok hing. Gelukkig voor maandag. Die jas had op zondag ook nooit van de kapstok af mogen komen.

Een *unheimisch* gevoel becroop me. Waarom had ik zélf jaren zo geleefd zonder het te zien in mijn eigen leven? Hoe kwam het dat ik zo blind was? En nu ik het zag snapte ik niet dat al die mensen die God al jaren kenden zich toch comfortabel leken te voelen in diezelfde jas.

Je wordt wat je eet.

Misschien is mijn ervaring een feest van herkenning voor je. Ik hoop het. Dat betekent dat je ogen open zijn gegaan voor de schijn van heiligheid die er om christelijke subcultuur heen kan hangen. Die schijn maakt me misselijk. En dus niet omdat ik me beter voel, maar omdat ik weet wat schijnheiligheid met je doet.

Breek ermee.

Voor je bestwil.

Natuurlijk geldt dit niet alleen voor christenen. Bij ons is het alleen extra schrijnend. Wij, die geloven in Jezus Christus en in Zijn dood, die ons leven gaf; wij zouden het moeten weten. Echter, de realiteit is anders. We laten ons meevoeren met de stroom en dwalen, ook als kinderen van God, af van de smalle weg. Je weet wel, die weg waarvan Jezus zei dat die naar het leven leidt.⁸ Niet dat we daarmee

8 Matteüs 7:13-14

ons kindschap verliezen, maar het maakt relaties kapot, het perst je in een keurslijf en het ontnemt je de vreugde in het leven en dat is onnodig.

Dat is zonde.
Letterlijk.

Hoe langer je meedoet met deze schijnvertoning (die overigens al vroeg in je leven kan beginnen) en hoe langer je je laat voeden door de goedkeuring en afwijzing van anderen, hoe moeilijker het wordt er los van te komen. Het kruipt onder je huid. Je wordt er één mee.

Je wordt waar je je mee voedt.
Je wordt wat je eet.

Ik ben ervan overtuigd dat ook jij diep vanbinnen anders bent dan je je voordoet.
Je bent niet de enige.

De wereld om je heen is, sinds het appel-debacle, aan de zinloosheid onderworpen⁹ en is er vanaf dat moment op gericht om alles wat God als goed bedacht had, te saboteren. In Eden verloor God de mensheid¹⁰ en vervloekte Hij de aarde.¹¹ De mens was gevallen en had de schepping meegetrokken in de *slavernij van de vergankelijkheid*.¹² De mensen om jou heen, je opvoeders, je geliefden en iedereen die invloed heeft in jouw leven functioneren in dat systeem van zinloosheid.

Jijzelf dus ook.

Iedere keuze die jij maakt tegen dat systeem kost je moeite. Veel moeite. Daarom kiezen we maar niet en geven we toe aan het ver-

⁹ Romeinen 8:20

¹⁰ Genesis 3:9

¹¹ Genesis 3:17-19

¹² Romeinen 8:21

wachtingspatroon van het systeem en van iedereen die zich daar, bewust of onbewust, door laat leiden.

Klinkt dat heftig?

Dat is het ook.

Zonde is heftig, super smerig, geniepig en misleidend.

En het heeft nóg een verschrikkelijke eigenschap.

Het leidt tot de dood.¹³

Door niet te kiezen, maar mee te hobbelen met de massa, verlies je jezelf. Je doet mee met de ratrace. Je stapt op de loopband en of je nu wilt of niet, je moet rennen.

Je moet.

Dat moeten is verkeerd voedsel. Bewerkte ellende. Denk aan het pakje poeder uit de supermarkt waar je moeder vroeger pap van maakte. Vulde het? Ja. Was het lekker? Vaak ook nog wel. Gezond? Nee. Eet alleen maar van dat soort eten en op termijn ga je er gewoon dood aan.

Dat is precies wat Paulus bedoelt in Efeziërs 5:5-11.

Van voedsel dat is voortgebracht door het zinloze systeem van onderwerping aan het verderf ga je dood. In het tweede hoofdstuk van dezelfde brief van Paulus stelt hij dat er ten diepste maar twee soorten mensen zijn¹⁴:

Mensen met een authentieke en mensen met een valse identiteit.

Rechtvaardige en onrechtvaardige.

Echte en neppe.

¹³ Romeinen 6:23

¹⁴ Efeziërs 2:1-10

Mensen die de waarheid omarmen en mensen die deze met hun keuzes ontkennen. Je bent wat je doet zegt hij. Geef je gehoor aan God, dan ben je écht, authentiek, zoals je bedoeld bent. Doe je dat niet, dan ben je nep. Egocentrisch. Van de wereld (die zinloze dus). Vandaar dat we in de inleiding de term *ego* hebben geïntroduceerd. Aan het leven zoals God het bedoeld heeft, het echte, authentieke leven, geven we de term *autos*. Het is het leven dat Paulus 'in Christus' noemt, of 'de nieuwe mens'.

Jouw gedrag laat zien wat je bent; je bent wat je doet.

Echt. Of. Nep.

Misschien voelt dit voor jou als een zware, donkere deken van negativiteit. Dat snap ik. Ik kan het ook niet mooier maken dan het is. We leven nu eenmaal in een wereld waar gebrokenheid de boventoon voert. Maar gelukkig heeft de medaille twee kanten. Er is ook goed nieuws. Evangelie.

Dat is waar dit boek over gaat.